

Lela Ochiauri

Georgia, Tbilisi

Shota Rustaveli Theatre and Film Georgia State University

**Allegory of the Promised Land and
the Flood in the Abkhazian Conversational Movie of
George Ovashvili Based on Nugzar Shataidze's Stories**

Dedicated to Homeland

Allegory of The Promised Land and The Flood in the Abkhazian conversational movie of George Ovashvili based on Nugzar Shataidze's stories

Both parts of the Abkhazian conversational movie filmed by George Ovashvili are based on the texts written by the writer Nugzar Shataidze. One of the parts, *The Other Bank*, is an adapted version of the Novel *A Trip to Africa* and the other one named as *Corn Island* is the screened version of the original literary script named as *Island*.

The Other Bank and *Corn Island* break the margins of the particular circle and become a micro model of the World. The history of the characters takes a broad view of human history in the post-war periods, in the past and the present, in the environment of violence and hostility all over the world.

Key words: Abkhazia, War, Model of the World, Promised Land, Motherland, The Flood.

ლელა ოჩიაური

საქართველო, თბილისი

შოთა რუსთაველის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტი

აღთქმული მიწისა და წარღვნის ალეგორია გიორგი ოვაშვილის აფხაზურ კინოდილოგიაში, ნუგზარ შატაიძის მოთხრობების მიხედვით

ვუძღვნი ჩემ სამშობლოს!

XXI საუკუნის მსოფლიო და ამასთან, ქართულ კინემატოგრაფში შეინიშნება (რადაც პერიოდით მივიწყებულ) იგავთან კვლავ-დაბრუნების ნიშნები. სხვა თანამედროვე გააზრებასთან ერთად, ახალ ფორმაში მოქცეულ ახალ იგავს, ტრადიციულისგან განსხვავებით, ჩამოცილებული აქვს დიდაქტიკური ჟღერადობა და უფრო ახალი სოციუმის, საზოგადოების შინაგანი სამყაროს, მისი ცხოვრების არსის, ზოგადად ცხოვრებისეული ღირებულებებისა და ფასეულებების (შენარჩუნებული თუ დაკარგული) „ფილოსოფიური“ განჩხრეკა-განსჯისკენაა მიმართული.

უახლეს, „პოსტმოდერნისტულ“ სამყაროში და დამოუკიდებელ საქართველოშიც, ცხადია, ბევრი რამ შეიცვალა. პოლიტიკურ ცვლილებებზე რომ არაფერი ვთქვა, შეიცვალა ცხოვრების წესი და ხელოვანის დამოკიდებულებები ამ ცხოვრების წესის, ადამიანების, მათი ამქვეყნიური არსებობის, მიზნების, წარსულის, აწმყოს, მომავლისა და ა.შ. მიმართ. შეიცვალა თვითონ ადამიანიც.

საბჭოთა ეპოქისგან განსხვავებით (როდესაც იგავი, „ეზოპეს ენა“, ამბისა თუ ტექსტის ქარაგმულობა მთავარი სათქმელის შეფარვისა და ცენზურის, „მთავლიტის“, სხვადასხვა სახელისუფლებო კომისიისა თუ სამხატვრო საბჭოს, მოსკოვის „სახეინოკომიტეტის“ დაწესებული სხვადასხვაგვარი აკრძალვისგან თავდაცვის საშუალება იყო), იგავმა XXI საუკუნეში სხვა საფუძველი, მოტივი და დატვირთვა შეიძინა და განსხვავებულად აჟღერდა. იდეიდან დაწყებული გადაწყვეტის ხერხებისა და გზების, სტრუქტურისა და ფორმის თანამედროვეობით დასრულებული.

იგავთან დაბრუნების პროცესში რამდენიმე ქართველი რეჟისორია ჩაბმული. მათგან პირველობასა და ჟანრის/ფორმის ერთ-

გულებას გიორგი ოვაშვილი ინარჩუნებს, რომელიც უახლესი კინოს გეზის განახლებას 2008-2009 წლებში დაადგა, პირველი სრულმეტრაჟიანი ფილმით „გაღმა ნაპირი“, ნუგზარ შატაიძის მოთხრობის „მოგზაურობა აფრიკაში“ მიხედვით. სცენარზე რეჟისორსა და ნიდერლანდელ დრამატურგ როლაფ იან მინებოოსთან ერთად მწერალმაც (რომელსაც 80-იან წლებში უკვე ჰქონდა კინოდრამატურგიის გამოცდილება) იმუშავა. სცენარი უშუალოდ მოერგო კინოსურათის ჩაფიქრებულ სტრუქტურასა და რეჟისორის კონცეფცია-იდეას.

გიორგი ოვაშვილი კინორეჟისორების 90-იანელთა თაობის წარმომადგენელია. ნუგზარ შატაიძე – მწერლების – 70-იანელთა თაობის. ორივეს საქმიანობის საწყისი პერიოდები ქართულ კულტურაში გამორჩეული აღმოჩნდა. ორივეს შემოქმედება დროისა და სტილის სპეციფიკური ნიშნებითა და მხატვრული თავისებურებებით ხასიათდება. მათი გზები კი XXI საუკუნის 10-იან წლებში, თანაც ორჯერ გადაიკვეთა. „პოსტაფხაზურ“ პერიოდში.

ნუგზარ შატაიძის მოთხრობა „მოგზაურობა აფრიკაში“ „პირველ პირშია“ მოთხრობილი. მოთხრობელი თედოა, რომელიც სპეციფიკური ენით, ჟარგონითა და ფაქტების მიმართ ბავშვური დამოკიდებულებებით, „შიგნიდან“ აღიქვამს მოვლენებს.

რეჟისორი ორმაგი „თამაშის“, თხრობის ხერხს იყენებს. რაც ფილმში ხდება (თედოს თავგადასავალი), ერთი მხრივ, ბავშვის თვალთაა აღქმული და რეალობისადმი მისი დამოკიდებულების გამომხატველია. მეორე მხრივ, ესაა რეჟისორის დანახული ბავშვების ცხოვრება, მათი სამყარო, მათი ბედი, სურვილები და იმედები, მაშინ, როდესაც ომია ან უკვე იყო, თუმცა მაინც გრძელდება; ბავშვების, რომლებიც უფროსებმა გაწირეს და ყველაფერი, პირველ რიგში, ნორმალური ცხოვრების უფლება წაართვეს. წაართვეს ბავშვობა, სიტბო, სიყვარული და გარიყეს.

ესაა აფხაზეთიდან დევნილი 12 წლის ბიჭუნას ისტორია, რომელიც დედასთან ერთად, სადღაც მდინარის პირას დანგრეულ ქოხში ბინადრობს. პირობებს, როგორშიც ცხოვრობენ, ყველაფერი შეიძლება უწოდო, საცხოვრებლის გარდა და იმას, როგორც არსებობენ, ცხოვრების გარდა – ყველაფერი. მამა აფხაზეთში, ტყვარჩელშია დარჩენილი და მის შესახებ არაფერია ცნობილი.

ტექსტი, რომელიც შეიცავს „ქუჩურ“ მეტყველებას, და ჟარგონს. „მიუღებელ“ ცნებებს და „აკრძალული“ სიტუაციების აღწერილობებს, ისეთია, როგორი სამეტყველო ენაც და რა ვითარებაში ყოფნაც იყო დამახასიათებელი და ორგანული ასეთი სოციალური ფენისთვის. მწერალი აღწერს. ფილმი ამ ყველაფერს სახიერად აჩვენებს.

თედოს ბედი, შესაბამისად, იმ ომის, ძალადობის, კომმარის ყველა ნიშანს ატარებს, რომელიც საქართველომ გადაიტანა; თედოს ცხოვრება კი, რომელიც მომხდარის, არსებული ვითარების შედეგია, ქვეყნის ისტორიის გაგრძელებაა, რომელსაც ძალადობამ, აგრესიამ, სიძულვილმა ყველაფერი დააკარგვინა.

ბავშვი ქვეყნის მეტაფორად აღიქმება, რომელსაც ყველაფერი დაუნგრის, წართვეს და შემდეგ მიატოვებს. თედოს (ასაკის მიუხედავად) ყველაფრის ნახვა და განცდა მოუწევს, რაც მისმა სამშობლომ გადაიტანა, რაც მისი ხვედრი აღმოჩნდა. რაც ბედისწერამ არგუნა.

სასოწარკვეთილი თედო, როდესაც ჩათვლის, რომ ერთადერთი გზა აქვს, რომელიც იხსნის და შვებას მოუტანს – აფხაზეთში მიდის, გაღმა ნაპირზე, ამ „ნაპირის“ რეალობას გაურბის, მიდის იქ, სადაც მამა ეგულება, მიდის მის, სახლის საპოვნელად, მაშინ, როდესაც არავინ ეძებს და არავინ ელოდება.

თედო მიდის და იწყება მისი, თითქოს ჯოჯოხეთში მოგზაურობა (რომელიც, არავინ იცის, რამდენ ხანს გრძელდება), მდინარის ერთ და მეორე მხარეს, ულამაზესი ბუნებით გარშემორტყმულ განადგურებულ და დაცარიელებულ სამყაროში, განადგურებულ ქალაქებში, უცხო თუ გაუცხოებულ ადამიანებთან – კეთილებთან, ბოროტებთან, მათთან, ვისაც სახე ჯერ კიდევ არ დაუკარგავს და მათთან, ვინც მკვლელად, მოძალადედ ქცეულა. სიმარტოვე სივრცეში ჩაკარგული თედოს ხვედრია.

გიორგი ოვაშვილი გვიამბობს ამბავს, თუ რა მოხდა მაშინ, როდესაც ომმა ადამიანები ერთმანეთს დააშორა, ორად გაჰყო და სამყარო შუაზე გახლიჩა; როდესაც დაირღვა მშვიდობა და ამან ყველას ცხოვრება ისევე დაანგრია, როგორც სახლები, ქუჩები თუ ქალაქები (რასაც ორივე ნაპირზე ვხედავთ); როდესაც ქვეყანაში საზღვარი გაეწვლია, რომელიც დღეს ერთ ხიდზე გადის.

ეს მდინარე, ეს ხიდი თუ საზღვარი საზოგადოების, ქვეყნის ისტორიას ყოფს ორად. შუაზე ყოფს თედოსა და ბევრი ადამიანის ცხოვრებას. ყოფს ორ ნაპირად, ორ ნაწილად – ომამდე და ომის შემდეგ, ნგრევამდე და შემდგომ, როდესაც ყველაფერი დასრულდა და როდესაც ადამიანები ერთმანეთს დაშორდნენ. როდესაც დაკარგეს ნორმალური (ელემენტარული) ცხოვრების პირობები; როდესაც ბავშვობა, სითბო, სიყვარული, მზრუნველობა მათი სინამდვილიდან სადღაც გაქრა.

სწორედ ეს ხიდი უდევს წინ თედოსაც, სანამ მეორე ნაპირზე გადავა, გამყოფი და ამავე დროს, „ამ“ და „იმ“ ცხოვრების, წარსულისა და აწმყოს დამაკავშირებელი. ეს ხიდიც, ენგურზე, ისევე, როგორც მთელი ფილმი, როგორც მომხდარი ისტორია ერთდროულად რეალურიცაა და მეტაფორულიც; ისევე, როგორც ადამიანები (ზღაპრის იდუმალ, „ჯადოსნურ“ პერსონაჟებს რომ გვაგონებენ) – გაღმა თუ გამოღმა ნაპირებზე. ისინი ქმნიან წრეს ბავშვის გარშემო, მისი ცხოვრების განუყოფელი ნაწილი თუ შემთხვევითი თანამგზავრები არიან, რეჟისორის მიერ ოსტატურად აწყობილ მიკროსამყაროში, სადაც ყველას თავისი და ერთმანეთს გადაჯაჭვული ბედი და ტრაგედია აქვს – აფხაზსაც და ქართველსაც.

იქ, მეორე ნაპირზე, სადაც ცარიელი სახლები, ცარიელი ქუჩები, მკვდარი ქალაქები, ნისლი და ერთეული, კანტი-კუნტად, აქა-იქ შემხვედრი ადამიანები არიან, „დაუჯერებელი“ ისტორია ვითარდება, ზმანებასავით. დატვირთული ემოციურად და სათქმელით. ესაა თედოსა და მასთან ერთად ჩვენი მოგზაურობა, ჩვენი ოცნებისკენ სვლა, მცდელობა, ვიპოვოთ მამა – მშობლები – სახლი და იმის მიუხედავად, რომ სურვილი აუსრულებელი რჩება, მიზანი მიუღწეველი – ეს მაინც გამარჯვებაა. პატარა ბავშვის, რომელმაც თითოეული ჩვენგანის ნაცვლად შინ დაბრუნება იტვირთა. გვიჩვენა, რა შეიძლება გააკეთოს ადამიანმა სამშობლოში თუ სამშობლოს დასაბრუნებლად.

ადრე, თედოს მიერ „მიტოვებულ“ გამოღმა ნაპირზე, ერთ-ერთი შეხვედრის დროს, მეგობარი, მასავით მიუსაფარი და უსახლკარო, თავისი ხილვების – ზღაპრული სამყაროს შესახებ უყვება, სადაც სპილოები, ჟირაფები და სხვა ეგზოტიკური ცხოველები ცხოვრობენ. თედო, როდესაც განსაკუთრებით უჭირს, როდესაც ძალიან უნდა, რეალობას გაექცეს, როდესაც უნდა, დაივიწოს და უარყოს

ის, რაც მის გარშემო ხდება, თვალებს ხუჭავს ხოლმე და ელის, როდის ეწვევა მასაც ასეთი ხილვა, მაგრამ, ამაოდ.

მხოლოდ მოგზაურობის ბოლოს, უკან მომავალ, ტყეში ჩამინებულ თედოს აფხაზი მეომრები გადააწყდებიან, ტყვედ აიყვანენ, საკვებს აძლევენ, თან აიძულებენ დალიოს და თან უბრძანებენ, იცეკვოს. ისიც თვალდახუჭული იწყებს ცეკვას და ამ საოცარ, ტრაგიკულით აღსავსე ცეკვაში მთელ თავის ცხოვრებას, შიშს, სასოწარკვეთას, იმედგაცრუებას, განცდას, ტკივილებს, სიძულვილსა და სიძლიერეს დებს. და სწორედ ამ დროს ევლინება მას ოცნების სამყარო – აფრიკა და ერთ რეალობას (საიდანაც თავის დაღწევა შეუძლებელი აღმოჩნდა), მეორე – ულამაზესი, თუმცა შორეული რეალობით ანაცვლებს. ეს თედოს (ჩვენიც) ჯილდოა მოთმინებისთვის, სიმამაცისთვის, შეუპოვრობისა და იმისთვის, რაც ვერ მიიღო, იმისთვის, რაც დაკარგა.

„იმ ღამით უამრავი ცხოველი მოვიდა...“

მოვიდნენ სპილოები, მარტორქები, ჟირაფები, ზებრები, კამეჩები, ანტილოპები...

მოდიოდნენ და მოდიოდნენ...

მე იქვე ვიდექი და მესმოდა მათი ცხელი სუნთქვა, ვგრძნობდი მათ სუნს.

სულ ბოლოს ორი გიენაც მოვიდა“ (შატაიძე 2014:44).

ნუგზარ შატაიძის მოთხრობის ფინალი და შესაბამისად, სათქმელიც, განსხვავებულია ფილმისგან. აქ არაა მეომრებთან შეხვედრის ეპიზოდი. ამბავი თბილისის სადგურზე და შემდეგ სარდაფში, სადგურზე შექმნილი წებოთი და შავი პარკებით დაბრუნებით სრულდება. მოთხრობის ფინალი და ფინალური, ბოლო ფრაზა სრულიად სხვა მნიშვნელობასა და დატვირთვას ანიჭებს მოთხრობას. ბევრად უფრო ტრაგიკულსა და უიმედოს. აფრიკის ცხოველების ხილვა, რომელიც წებოს ყნოსვის ჰალუცინაციაა, ფილმში, მეჩხერი ტყის გაშლილ გარემოცვაში, სხვა განზომილებაში გადასვლის, სივრცის გარღვევის შედეგია. შინაგანი რეაქცია და რეალობიდან გაქცევის შესაძლებლობა. შერიგებისკენ გადადგმული ნაბიჯი და გაწვდილი ხელი.

თუმცა, ესეც არაა ფილმის ბოლო წერტილი. როდესაც მოქმედება უკვე დასრულებულია, დასრულებულია უშედეგო მოგზაურობა და ფილმი მთავრდება, ეკრანზე წარწერა ჩნდება – სულ

რამდენიმესიტყვიანი – „ვუძღვნი ჩემ სამშობლოს“ და ეს, თითქოს, „ბანალური“, „პლაკატური“ ფრაზა კვლავ დასაწყისში გაბრუნებს, როგორღაც ამთლიანებს და კრავს ყველაფერს, რაც მოხდა, შემდეგ „თავისივე“ ჩარჩოებს არღვევს და ახალ მასშტაბში, განზომილებაში გადადის. კინო, ლიტერატურისგან განსხვავებით, დამატებითი სახიერი შრეების შემოსატანად, იძლევა ჩარჩოებიდან ასეთი გასვლის შესაძლებლობას.

„გაღმა ნაპირის“ მსოფლიო წარმატების, არა ერთ ფესტივალზე გამარჯვების (მათ შორის, საუკეთესო სცენარისტის დაჯილდოების) შემდეგ, წარმატებული შემოქმედებითი თანამშრომლობა გიორგი ოვაშვილის მომდევნო ფილმზე „სიმინდის კუნძული“ გაგრძელდა.

ლიტერატურული სცენარი ნუგზარ შატაიძემ, საკუთარი ჩანახატის მიხედვით, კინოსურათისთვის უკვე სპეციალურად დაწერა და შემდეგ უკვე მოთხრობად, სახელწოდებით, „კუნძული“ აქცია.

„ენგური რომ კოლხეთის დაბლობზე გავაკდება, სანამ სვანეთის მაღალი მთებიდან წამოღებულ ლამსა და ქვა-ღორღს პირდაღებულ ზღვაში შეიტანდეს, ხან აქ, ხან იქ აგროვებს, ერთ ადგილზე აქუჩებს და რამდენიმე დღეში, ზოგჯერ სულაც ერთ დამეში კუნძულს ამეჩქრებს. ნიადაგი ასეთი კუნძულისა ფრიად ნოყიერია. ამისი მცოდნე მეგრელი გლეხი ზედ სიმინდს თესავს და ენგურმა თუ დააცადა, ისეთი მოსავალი მოჰყავს, ავ თვალს არ ენახვება.

ზოგიერთი კუნძული რამდენიმე წელიწადს სძლებს, ზოგს კი გადაბმული წვიმებისაგან ადიდებული მდინარე მოარღვევს და საწყალი კაცის ნაოფლართან ერთად ათიოდ წუთში გააქრობს... მაგრამ ქვემოთ, სულ რამდენიმე კილომეტრში, საკვირველი, დაუჯერებელი ამბავი ხდება: ზემოდან წამოღებული ლამი ახლა იქ გროვდება, ახლა იქ მეჩქრდება. იზრდება ის მეჩქრი, თვალდათვალ ფართოვდება, მდინარის წყალს სულ უფრო მეტი ქვა-ღორღი მოაქვს და ნელ-ნელა, თანდათანობით ქმნის სრულიად ახალ კუნძულს“. (შატაიძე 2004: 121).

ასეთი იყო პირველი ტექსტი.

მზის სხივებში გახვეული, ნისლში, საღამოს ბინდსა და ღამის იდუმალებაში ჩაფლული, წყლით გარშემოსაზღვრული უკაცრიელი კუნძული. მდინარეში. თუმცა ნაპირთან (გაღმა ნაპირთან) ახლოა. იქამდე რომ მიაღწიო, მაინც ნავია საჭირო და ერთ დილა-

საც ამ დაუსახლებელ მიწას სახედადარული მოხუცი გლეხი და მისი შვილიშვილი – ჭორფლიანი გოგონა ძველი ნავით მიადგებიან. ასე იწყება გიორგი ოვაშვილის ფილმი.

პირველი, რასაც კაცი კუნძულზე გადასვლისთანავე აკეთებს, მიწას გემოს უსინჯავს. შემდეგ მუშტში მოაქცევს ტალახს და თითებით მოსრესს. კარგად რომ შეიგრძნოს მისი ძალა. მას რომ უფრი მეტად გაუერთიანდეს. გორახს ვიდაცის მუნდშტუკი ამოჰყვება. საიდანაც წყლისგან მოტანილი, თუ უკვე მოტანილ (წყლით) მიწაზე დარჩენილი. აქ ვიდაც უკვე ნამყოფია.

ბაბუა და შვილიშვილი ჯერ ფიცრის ქოხს აშენებენ. თესენ სიმინდს. უვლიან. მუშაობენ. დაულალავად. ერთფეროვნად. მონოტონურად. მშვიდად. აულელვებლად. უსიტყვოდ. შრომის რიტუალი, რომელიც ადამიანებისა და სამყაროს ჰარმონიული ურთიერთობის, ბუნებისგან განუყოფლობის არსებობას ადასტურებს. დრო თითქოს გაჩერდა. სიმინდის ყანა კი თანდათან იზრდება. სიმინდის ყანა – როგორც ახალი (თუნდაც ხანმოკლე) და მარად მოძრავი, ცვალებადი ცხოვრების მეტაფორა.

ნუგზარ შატაიძე მოთხრობას რამდენიმე ეპიზოდად ყოფს. ზუსტად იგივენაირად, როგორც ფილმშია. და მოქმედების დროის ცვალებადობასაც – დილა, საღამო, იგივე დრო, შუადღე და ა.შ. – მიუთითებს. ყველა ეს მონაკვეთი კინოსურათში არ შესულა. ლიტერატურული სახეები მეტ „ჩვენებას“ და „თხრობითობას“ მოითხოვენ. მეტ კონკრეტიკას. ის, რაც ფილმში ჩანს, ტექსტში თქმას საჭიროებს.

მოთხრობა ძველი აღთქმის თავების ანალოგიით, მსგავს ნაწილებადაა დაყოფილი: 1. შექმნა, 2. აღმოჩენა, 3. ქარვის მუნდშტუკი, 4. კაშხალი, 5. ახალმოსახლე, 6. გოგო, 7. გადახურვა, 8. ბარვა, 9. თესვა, 10. წვიმების სეზონი, 11. თოხნა, 12. დაუპატიჟებელი სტუმარი, 13. ბაბუა და შვილიშვილი, 14. მომვლელი, 15. ხიზანი, 16. მეტამორფოზა, 17. მდევარი, 18. აღსარება, 19. ღამის სტუმარი, 20. ავდარი, 21. კაშხალი, 22. ბერიკაცი, 23. მოძალადეები, 24. წარღვნა, 25. შექმნა, 26. აღმოჩენა. წრე აქაც იკვრება.

მოქმედება აფხაზეთის ომის პერიოდში ხდება. აფხაზეთში. მდინარე ენგურზე. პატარა კუნძულზე. მთელი სამყარო ტრიალებს მის გარშემო. მიწა, რომელიც სამყაროს მიკრომოდელად აღიქმება. წყალი, რომელიც ბადებს, ქმნის, განწმენდს და კლავს.

როგორც წელიწადის დროების ცვლა, როდესაც ზამთარს აუცილებლად მოჰყვება გაზაფხული, ისევე ჩნდებიან იმედისა და რწმენის ეს სიცოცხლის კუნძულები და ისევე ქრებიან, რომ შემდეგ ისევ გაჩნდნენ. მარადიული, უწყვეტი წრეა, რომელსაც ბუნება და ადამიანი გადიან დაბადებიდან გარდაცვალებამდე. და თავის კვალს ტოვებენ. არსებობის კვალს. სიმინდის კუნძულიც მყიფე, უნიადაგო, დროებითი, სეზონური კუნძულია, რომელიც ჩნდება და ქრება, როგორც ყველაფერი ამქვეყნად, იმისთვის, თავიდან რომ დაიბადოს. მდინარისგან გაზაფხულზე კავკასიონიდან ჩამოტანილი და კუნძულად ქცეული, შემდეგი წყალდიდობების დროს კვლავ წალეკილი ნოყიერი ნიადაგი.

პერსონაჟების თავგადასავალი – ადამიანების ისტორიებად ზოგადდება – ომისა და მშვიდობის პერიოდში, წარსულსა და აწმყოში, ძალადობისა და მტრობის გარემოცვაში. ყველგან დედამიწაზე. როგორც ნებისმიერ იგავს, „სიმინდის კუნძულს“ განსაზღვრული დრო და გეოგრაფიული საზღვრები არ გააჩნია.

ამავე დროს, ენგური, ისევე, როგორც ენგურის ხიდი „გაღმა ნაპირში“, როგორც ძლიერი და აშკარა მეტაფორა, ერთი მხრივ, ჰყოფს და მეორე მხრივ, აერთებს საქართველოს მის (კუნძულივით) მოგლეჯილ ნაწილთან – აფხაზეთთან. ის საზღვარიცაა, გამყოფი ზოლიც და სიცოცხლის მდინარეც, რომელზე გადასვლაც შესაძლებელია, თუ ბედისწერამ და ადამიანებმა ინებეს.

შემდეგ, როდესაც სამყარო წყლით იფარება და მღვრიე და და საშიში ტალღები კუნძულის ნიადაგის გამოცლას იწყებენ, როდესაც ჩვენს თვალწინ რეცხავენ და აქრობენ მიწას, რომელიც ახლახან ყვაოდა, როდესაც სტიქიას ველარაფერი აჩერებს, გიორგი ოვაშვილის ფილმში კიდევ ერთი ხაზი შემოდის – წარღვნის თავისებური ალეგორია, მითი, რომელსაც დასასრული და რეალობის განზომილებები არ გააჩნია.

„5 ხოლო იხილა რად უფალმან ღმერთმან, ვითარმედ განმრავლდეს უსჯულოებანი კაცთანი ქუეყანასა ზედა. და ყოველი ვინ გონებს გულსა შინა თვისსა მოსწრაფებით ბოროტთა ყოველთა დღეთა.

6 და შეიგონა ღმერთმან, რამეთუ შექმნა კაცი ქუეყანასა ზედა, და განიგონა.

7 და თქუა ღმერთმან: აღვკოცო კაცი, რომელი შევქმენ პირისა-გან ქუეყანისა კაცთაგან მიპირუტყუთამდე და ქუეწარმავალ თავგან მფრინველთამდე ცისათა, რამეთუ შევიწინა, რამეთუ შევქმენ იგინი“. (ძველი აღთქმა, წიგნი შესაქმისად, თავი 6).

ბუნებას, როგორც ყოველთვის, თავის კანონები აქვს. თავისი კანონები – მორალური და ზნეობრივი – აქვთ ადამიანებსაც, რომლებიც მათ, ყველაზე ექსტრემალურ პირობებშიც არ არღვევენ, თუნდაც პირადი უსაფრთხოების დარღვევის საშიშროებისა თუ მოვლენების მიმართ დამოკიდებულებების საწინააღმდეგოდ.

რა თქმა უნდა, სიმინდის კუნძული არაა აღთქმული მიწა. არც სამოთხეა. არც საიმედო თავშესაფარი. მაგრამ ცოტ-ცოტა ყველაფერია და იმის ხატია, რომ იქ ვიღაც იმედითა და რწმენით სახლდება. მშვიდად და დაცულად გრძნობს თავს, სანამ ომი არ შეარყევს მის მყუდროებას. სანამ ომი ცხოვრების ნაწილად დარჩება. სანამ წარღვნა არ დაატყდება თავს.

„17 და დაჭმა უფალმან ღმერთმან გარეგნით მისსა კიდობანი, და იქმნა რღუნა ორმოც დღე და ორმოც ღამე ქუეყანასა ზედა, და განმრავლდა წყალი და აღიღო კიდობანი და აღმალდა ზედა ქუეყანისა.

18 და დაიპყრო წყალმან და განმრავლდებოდა ფრიად ქუეყანასა ზედა. და ზე მოაქუნდა კიდობანი ზედა კერძო წყლისა.

19 ხოლო წყალი განძლიერდა ფრიად-ფრიად ქუეყანასა ზედა და დაფარნა ყოველნი მთანი მაღალნი, რომელნი იყვნეს ქუეშე ცისა.

20 ათხუთმეტ წყრთა ზედა კერძო ამალდა წყალი და დაფარნა ყოველნი მთანი

21 და მოკუდა ყოველი ჯორცი მოკუდავი ქუეყანასა ზედა და ყოველი კაცი.

22 და ყოველი, რაოდენსა აქუნდა სული სიცოცხლისად, და ყოველი, რაოდენი იყო ჯმელსა ზედა, მოკუდა.

23 და აღკოცა ყოველი აღმდგომი, რომელი იყო პირსა ყოვლისა ქუეყანისასა, დაშთა მხოლოდ ნოე და მისთანანი, რომელნი იყუნეს კიდობანსა შინა.

24 და ამალდა წყალი ქუეყანასა ზედა ასერგასის დღე“ (ძველი აღთქმა, წიგნი შესაქმისად, თავი 7).

ფილმში ყველაფერი ერთხელ და სწრაფად ხდება. მდინარე უცბად დიდდება და გაუგებარია, რამდენ ხანს გასტანს. ბაბუა

გოგონას ნავში სვამს და გაცურვაში ეხმარება. თვითონ კი ჩასაძირად განწირულ კუნძულზე რჩება. არც ის იცის ვინმემ, რამდენ ხანს გასტანა წინა წარღვნამ, იქნებ 150 დღეს და იქნებ იმდენს, რამდენ დღესაც აფხაზეთის ომის გაგრძელება.

ჩვენ არც ის ვიცით, საით მიდის ნავი, გოგონას სიცოცხლის გადასარჩენად, თუ დასაღუპად. დააღწევს თავს ადიდებული მდინარის ტალღებს, მიადგება მშვიდობიან ნაპირს თუ კუნძულივით გაქრება... მაგრამ, რაც უნდა მოხდეს, ერთი რამ გარდუვალია – ისევ მოიტანს მიწას ენგური და კუნძულს დაბადებს, ისევ მოვა ვიღაც და, მუნდმტუკს იპოვნის თუ ნაჭრის თოჯინას. სიმინდს დათესს, ყანას მოუვლის, ქობს ააშენებს – რადგან ცხოვრების – ბუნების უწყვეტ წრებრუნვაზე, მიწისა და წყლის არსებობაზე არაფერი მოქმედებს – არც ომი, არც სიკვდილი, არც განშორება – რადგან ყველაფერი წარმავალია და უწყვეტია, ყველაფერი მოხდა და კვლავ მოხდება. მარადიული მხოლოდ სიცოცხლეა, თუნდაც ის უკვე სხვისი იყოს. ეს მითის კანონია.

დამოწმებანი:

შატაძე 2004: შატაძე ნ. „კუნძული (მინიატურა)“. წიგნიდან: *ევროპაში რა მინდოდა*. თბილისი: გამომცემლობა „არტე“, 2004. განთავსებულია 2009 წლიდან. მის.: <http://armuri.georgianforum.com/t215-topic>. ბოლო გადამოწმება, 27.10.2019.

შატაძე 2014: შატაძე ნ. *მოგზაურობა აფრიკაში*. თბილისი: გამომცემლობა „ინტელექტი“, 2014.

ძველი აღთქმა 2019: ძველი აღთქმა, წიგნი შესაქმისაჲ, თავი 6. მის.: <http://orthodox.ge/biblia/tsigni-shesaqmisa/6/>. გადამოწმება, 30.10.2019.

ძველი აღთქმა 2019: ძველი აღთქმა, წიგნი შესაქმისაჲ, თავი 7. მის.: <http://orthodox.ge/biblia/tsigni-shesaqmisa/6/>. ბოლო გადამოწმება, 25.10.2019.